

Zeven en één is acht.

Er is een tijd geweest, dat er blijdschap was, wanneer een mensch ter wereld geboren was.

Van die blijdschap getuigt de Bijbel op menige bladzijde. Kinderen zijn een erfdeel des Heeren, een belooning, zegt de Psalm. Aan Rebekka wordt toegewenscht, dat ze zal worden tot duizenden millioenen. De achtbare oudsten van Bethlehem wenschen Boaz toe, dat zijn jonge vrouw zal zijn als Lea en als Rachel, die beide het huis van Israël hebben gebouwd.

Dat was niet alleen zoo in Israël, dat een groot gezin werd beschouwd als een groote zegen; we vinden dezelfde gedachte bij Germanen en Chinezen en bij alle volken der oudheid, zoolang ze nog niet lijdten aan overbeschaving.

Ook ons eigen volk kende dat. 't Is nog niet zoo lang geleden, dat onze blijmoedige Nikolaas Beets zijn achtste begroette met dat bekende:

Zeven en één is acht;
Ze zeggen, dat het wat veel is,
Maar wij hebben, lieve Cornelis,
Met blijdschap u verwacht.

Waarop jaren later de weerslag volgde:

Zeven en één was acht;
Ze zeiden, dat het wat veel was,
Maar schoon 'teen behoorlijk deel was.
Wij hebben 't tot vijftien gebracht.

Doch — die wij, dat waren er drie; Beets is tweemaal getrouwd geweest; hij vond immers, wat Cats niet vond, een schelp, die op zijn wederpaar paste, toen van twee gepaarde schelpen de eene gebroken was.

Ik moest het eens even door Beets laten zeggen, dat de geboorte van een kind, al is het ook het achtste, een reden van blijdschap is. Maar, ze zeiden ook al in Beets' dagen, dat het wat veel was, en we beluisterden dus ook uit dien tijd reeds den toon van het pessimisme, dat klagend uitroept: Moet er nu nog een mensch meer leven! Alsof leven een verdriet was!

Heusch, menschen, het leven is zoo kwaad nog niet.

De in zijn tijd zeer bekende en stellig nog niet vergetene dominé Gispén van Amsterdam preekte eens over den tekst: Uw goedertierenheid is beter dan het leven. Hij begon met de opmerking, dat het leven iets goeds moet wezen; als het iets kwaads was, dan was het niets bijzonders, dat Gods goedertierenheid beter was. En toen begon hij het leven van zijn mooisten kant te bekijken, en teekende allerlei levensmoois, om dan te kunnen aantoonen, dat 's Heeren goedertierenheden nog beter zijn.

Dat is de juiste toon. Er is onder ons, ik bedoel onder ons Christenen, zooveel smalen op het aardsche leven. En we halen daarvoor nog wel halve teksten aan ook. „Het uitnemendste van onze jaren is moeite en verdriet.”

Maar zoo staat er toch in het lied van Mozes, den man Gods? Zeker, doch 't is een halve tekst.

Mozes klaagt niet in psalm XC, dat het leven zoo slecht, maar dat het zoo kort is. Lees maar het derde tot het zevende en het negende vers. En nu zegt hij in het tiende niet, dat het beste van ons leven moeite en verdriet is, en de rest nog erger; dan zou immers een mensch blij wezen, wanneer het maar afgesneden werd. Neen, we moeten de andere helft van den tekst ook lezen: *want* het wordt snellig afgesneden en wij vliegen daarheen. Let eens op dat *want*. Waarom is het leven, zelfs het uitnemendste van het leven, moeite en verdriet? Omdat het zoo kort duurt. Duurde het maar langer, dan was het geen verdriet. Mozes klaagt over de kortheid van het leven; hij zou het langer willen hebben. Hoogstens zeventig of tachtig jaren, wat is dat nu!

Inderdaad, wij moesten ons eens het klagen afwennen. God is het, die ons het leven en den adem en alle dingen schenkt, en wat Hij schenkt, is toch zeker iets goeds? Wie durft zeggen, dat het leven iets kwaads is?

En zeg nu niet: Ja, het leven zou iets goeds zijn, zoo de zonde niet in de wereld was gekomen, want dan wilt ge weer wijzer zijn dan de Schrift. De Schrift zegt, dat alle goede gaven van God zijn, en ze noemt het leven, het aardsche leven met zijn zorg en zijn smart en zijn verdrietelikheden een goede gave van God. 't Zou nog beter kunnen, maar zooals het is, is het goed. En wie, die de waarde en de beteekenis van de smart in zijn leven heeft leeren verstaan, zou ze uit zijn leven willen missen? De smart is toch de ploeg, waarmee God den akker van ons gemoed bewerkt, opdat het zaad des Evangelies en het zaad der vertroosting er in kan worden gezaaid.

Lieve menschen, het leven is zoo goed. Dat weet trouwens iedereen wel, ook de houthakker, wien zijn werk zoo zwaar viel, dat hij den dood wenschte. Maar toen de dood kwam op zijn wensch en hem vroeg, wat hij begeerde, was het antwoord: „Och, help mij eens even dien boom oplichten!”

Wij weten wel, dat het leven goed is. Zeker, er zijn zelfmoordenaars, veel te veel, en in onze dagen meer dan vroeger. Maar trek er eerst eens af hen, die in ziekelijke overspanning des gemoeds de hand aan hun leven slaan, en die door de Roomsche kerk een graf in gewijden grond waardig worden gekeurd, omdat ze patiënten zijn en geen misdadigers; en maak in de tweede plaats eens een lijst op van de velen, die door het pessimisme van onze dagen zijn bedorven, en vraag dan eens, hoe velen het zijn, die met gezonde zinnen een eind maken aan hun leven, omdat ze het leven beschouwen als iets kwaads. Werkelijk, met al zijn lasten is het leven nog zóó begeerlijk, dat iedereen het met beide handen vasthoudt. Misschien zit daar ook wel vreeze des doods achter, maar ook toch de begeerte om te leven. Immers, hoe menig Christen, die zich wel bewust is, dat de dood voor hem de poort is ter heerlijkheid, verklaart gaarne, dat hij ook nog wel wat blijven wil. En menig verlangen naar den dood is welbeschouwd slechts een verlangen om verlost te worden van een bepaald verdriet of een bepaalden last.

Wij moesten het pessimisme eens aan kant zetten en ons weer eens leeren verblijden in het leven. En ons verblijden, wanneer een mensch ter wereld geboren is. Verblijden, wanneer we zelf de ouders zijn van dien nieuwen mensch. Verblijden, wanneer God ons een half of een heel dozijn kinderen geeft, en ons eert met zoo groot een vertrouwen. Verblijden, wanneer in het huis van vrienden en kennissen kinderen worden geboren. Verblijden, wanneer we het zaad van ons zaad mogen zien, gelijk het in den psalm wordt toegezegd.

Christenen moeten zich verblijden over het leven. Over ongeloofigen spreek ik niet; ik begrijp wel, dat zij pessimisten zijn; dat ze zelf de wereld wel zouden willen uitloopen, en dat ze huiveren bij de gedachte, dat al weer een nieuwe mensch dat onbekende pad van het leven wordt opgestuurd. Wie zonder God leeft, heeft geen vrede en geen blijdschap en geen levensmoed. Vraag eens aan een ongeloofige, of hij kan zeggen: Wij hebben dan altijd goeden moed. Ik weet wel, wat hij u zal antwoorden. Gij, die een geloovige zijt, gij hebt immers altijd goeden moed? Gij kunt hem hebben, daarvoor zijt gij een geloovige.

En in dien goeden moed leeft gij ook het aardsche leven, en gij geniet er al den rijkdom van. Al de schoonheid, dien het leven u schenken kan; al den rijkdom vooral, dien God u schenkt in uw kinderen, als ze klein zijn en ze dartelen om u heen, maar ook als ze groot zijn en hun eigen leven leven, onafhankelijk van u, en toch zoo innig aan u verbonden. O, gij kent de lasten des levens ook wel, maar het leven zelf is u meer dan de lasten, en gij gunt dat rijke, dat goede leven aan velen. „Weest vruchtbaar en vermenigvuldigt en vervult de aarde,” dat is en blijft scheppingsordinantie.

A. L.

1793

